

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè fidelis & verè devoti ...

... De Excellentissimis Jesu Christi Dei-Hominis

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1723

VD18 80217931

Art. V. Pauper status, in quo Jesus Christus nascens apparuit, evidenter
probat ipsius Divinitatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45509

tate pollentibus affirmantur nobis, sub prætextu, quòd, cum tantæ infallibilitatis non sint sicut Deus, decipere nos possint, sicut & ipsimet decipi: oporteret ergò plerâsque nostras suspectas habere, adeoque repudiare cognitiones, quas aliâ viâ habere non possumus, nisi adhibendô fidem humanam iis, qui illarum dederunt nobis informationem.

Crede omnia & credere nihil, sunt duo extrema æqualiter vitiosa.

Non minus malum est credere nihil, quàm credere omnia. Qui credit omnia, facile decipitur, caputque sibi opplet fallitibus & erroribus; & qui nihil eorum, quæ sibi dicuntur, credit, privet seipsum plurimâs veritatibus ac pulcherrimâs cognitionibus. Invenire est Auctores, qui digni non sunt, ut fidem inveniunt: sunt verò etiam, qui merentur, ne suis fides abnuatur testimoniiis. Sanctus Thomas, S. Antoninus, S. Bonaventura, Testatus, Beda & ejusmodi, qui recensent ingentem numerum prodigiorum, quæ acciderunt in diversis mundi partibus, vel eodem tempore, vel tempore vicino nâtivitati Jesu Christi, quæque o-

stendunt, omnipotentem manum Dei cunctas exstimulasse creaturas, ut magnum instruerent apparatus pro receptione Filii sui unigeniti, quando hic mundum suo honorare voluit ingressu, sunt Scriptores tantæ auctoritatis, qui mereantur non argui, quòd fabulas pro veritate nobis voluerint recensere.

Est quidem aliquid, reponit ad hoc hospes noster, sed ut verum vobis fatear, hæc omnia nondum mihi faciunt satis. Optarem in propria persona Jesu Christi, & ipso in loco, quem suo consecravit ingressu, aliquid, quod nobis ipse declaret excellentiam. Hæc paupertas, hic locus abjectus, hæc universalis exspoliatio rerum omnium offendit me, nec digna mihi videtur majestate illius, qui agnosci debeat pro Monarcharum omnium maximo. Ex his bonus noster Ecclesiasticus & suum & nostrum fortiter incitavit animum, ostendendô nobis in ipsis hisce apparentibus vilitatibus, majori cum fulgore resplendere infinitas Jesu Christi excellentias.

ARGUMENTUM.

Pauper status, in quo Jesus Christus nascens apparuit, evidenter probat ipsius Divinitatem.

ARTICULUS V.

SI Christus Jesus ingredi voluisset mundum totus refulgens excellentiâ humanâ & corporali, quam probationem attulisset

Si JEsus in-
gressus esset
mundum ma-
gna cum po-
tentia, an-
credendi non
habuisset
ipsum esse
Deum.

lisset Divinitatis suæ? si posside-
re voluisset omnes thesauros ad
se pertinentes, & si potentem
composuisset exercitum ex om-
nibus Imperii sui subditis, quos
recenseri & quasi conscribi more
militum voluit, per edictum
Cæsaris Augusti, tempore, quo
invectus est in mundum, sicut
modò diximus; sique immensis
cum divitiis & potentiâ formi-
dandâ venisset subjugaturus sibi
orbem: quid ingentis in hoc pa-
trâisset prodigii? Tantum abest,
hoc certo fuisse argumento ad
credendum ipsum Deum, ut po-
tius præstitisset omninò contra-
rium; omnes namque dixissent:
Nemo est hominum in mundo,
qui præstare non posset quod
ipse, modò easdem haberet di-
vitiis, eandem, quam ipse poten-
tiam.

JEsus Christus
non anhelavit
excellen-
tias corpora-
les.

Excellentias reperire est mate-
riales & sensibiles, quas tanti pen-
dunt carnales, ut alias æstiment
nullas; sed sapientes illas faciunt
flocci, eòquòd nòrint omnia, cor-
poralia inferioris ordinis esse ho-
mine, qui meliori sui parte spiri-
tualis est; nec tam nobiles sunt
hæ, ut ipsi quidquam adicere
possint magnitudinis. Nihilomi-
nùs Optimates mundi, & præci-
puè Monarchæ, etiam sapientis-
simi sollicitè aucupantur exterior-
es has & sensibiles excellentias,
eòquòd fulciri illis ac stabiliri
magnificentias & coronas suas

putent; non desiderant nisi the-
sauros inexhaustos, numerosissi-
mos exercitus, cum illis indigeant,
probè gnari, quòd conficere nil
poterint absque illis.

Sed JEsus Christus nihili facit
omnes excellentias & visibiles;
noluit possidere divitiis nec po-
tentiam temporalem, quòd illis
non indigeret ac probè nòset, se
sine his omnibus conficere cun-
ctâ posse, quæ volebat, in quo de-
monstrare voluit, se Monarcham
esse alterius conditionis & ordi-
nis, quàm omnes sint alii. Ne
igitur ejusmodi excellentias quæ-
ras in ipso, repudiavit has omnes,
utpote se indignas; possidet au-
tem alias longe sublimiores. Sed
quænam sunt istæ.

Inveniuntur aliæ excellentiæ
spirituales & invisibiles, quæ nul-
lo apud carnales sunt loco, eò-
quòd ipsarum ignorent valorem
ac pretium; sed sapientes tanti
faciunt ipsas, ut omnes corpora-
les, quando etiam forent thesauri
regum, ipsorumque potestas, ni-
hil in comparatione videantur
ipsis. Siquidem videre erat Phi-
losophos, qui noluerunt sua de-
serere studia, quorum adminicu-
lo se incessanter locupletabant
excellentiis spiritualibus, ut possi-
derent medietatem alicujus regni
sibi oblata: visi sunt etiam, qui,
cum tolerare non possent im-
portunatam curarum, quibus
pungebant mentem, pauca illa,
quæ

Dantur excel-
lentiæ spiritu-
ales nobilio-
res corporali-
bus: has etiam
Christus non
anhelavit.

quæ possidebant, bona temporalia, non permittendo cum libertate frui bonis animi, commiserunt & immerferunt illa fluctibus maris, ad liberandam se illi-
cò ab illorum tyrannide: *Abite, vana sollicitudines: mergam vos, ne mergar à vobis.*

Cur Iesus
Christus non
voluerit de-
monstrare
eloquentiam.

Homines sapientes, quibus constat valor excellentiarum spiritualium, non indigent corporalibus, cum non sint ex ordine & serie illarum, in quibus suam collocant felicitatem. Sed hi magno cum zelo inhiant spiritualibus, eòquòd in his inveniant suam gloriam, suum regnum, suas divitias, suas voluptates, suam abundantiam, & omnia illa, quibus facultas est efficiendi se beatos, seque extollendi supra cæteros hominum. Iesus Christus poterat quidem intrare mundum totus irradians splendoribus excellentiarum spiritualium, eòquòd includeret in se omnes thesauros sapientiæ & scientiæ DEI Patris sui. Sed an medium hoc fuerat ad probandam irrefragabiliter ipsius Divinitatem? si mox ab exordio demonstrâisset clarè omnem pulchritudinem scientiæ suo intellectu conclusæ; si locutus fuisset hominibus, iis diviniæ suæ facundiæ illecebris, cuius divitias & gazas omnes in suo circumferbat capite; & si effudisset torrentes admirabilis istius sapientiæ, cuius inexhaustos fontes ge-

stabat in semetipso: absque dubio omnes inescâset animos, & omnium comparâset sibi corda hominum.

Sed quid grandis portenti in hoc fuisset conspectum? an agnitus fuisset pro Deo, quòd ita omnes rapuisset homines suæ dulcioris eloquentiæ, sicut rapuisse fingitur Orpheus post se arbores scapulos, feroces belluas suæ sonitu cytharæ? Neutiquam: siquidem constat, magnam esse eloquentiæ vim, quæ demulceat aures, & quantò hoc est major, tantò magis demulcere illas. Humanæ conditioni familiare est admodum, scientiarum decorem placere animo, illùmque lucrari? & quantò scientia sublimior & excellentior fuerit, tantò magis lucraturam animos, tantòque facilius devincturam ipsos. Naturæ omninò conforme est, quòd sol omnem splendorem suum effundens in meridie, suâ luminis abundantia omnes offuscet, & caligine involvat faculas, quas accendere possumus in terris. Si ita apparuisset velut omnium sol ingeniorum, ad absorbendum parva illorum lumina, sui luminis immensitate, dici quidem potuisset: Ecce tibi sapientissimum & eloquentissimum hominum; sed quòd DEUS esset, ex hoc cognosci neutiquam potuisset: quin potius ex opposito, quæcunque fecisset, adscripta fuissent scien-

scientiæ & eloquentiæ artificio.

Cur Jesus Christus reperit à se excellentias corporales & spirituales,

Oportebat ergò ipsum longè à se propellere duo hæc excellentiæ corporalis & spiritualis genera ut homines intuendo ipsum absque illis magnum, agnoscerent & confiterentur; aliud ipsius personam complecti debere genus excellentiæ, quæ superaret illas; & hæc excellentia est divina. Si enim non possidendo aliquam excellentiam materialem, nec demonstrando, sicut potuisset, aliquam spiritualem, non possidisset tertium aliquod genus excellentiæ, quæ exaltatus & elevatus fuisset super omnes excellentias corporales & spirituales; ut quid non semper mansit contemptus & despectus?

Erat excellentia quædam procul dubio in ipso: hanc enim cognoscimus modo per effectus visibiles, qui summi ac supremi, quibus afficimus ipsum, honores, velut Regem regum, & Dominum dominantium. Sed qualem demonstravit demum excellentiam, dum orbem suo felicitavit adventu?

Si Jesus Christus ostendisset in se omnia tria excellentiarum genera, fuisset res ambigua.

Si conjunxisset in persona sua omnia tria excellentiarum genera; materiales, spirituales & divinas, res mansisset ambigua. Nonnulli attribuissent absolutum imperium, quo subjugasset mundum, excellentiis ipsius materialibus; aliqui excellentiis ipsius

spiritualibus; alii, sed paucissimi, excellentiis ipsius divinis. Sed quia habere non voluit nec excellentias materiales, nec excellentias spirituales, sublata est ambiguitas; & manifestè videtur, solas divinas excellentias esse, quæ contulerint ipsi imperium mundi. Ecce quare dixerim, quòd pauper status, in quo nascens apparuit, mirum in modum ipsius demonstret & refulgere faciat divinitatem.

Hoc igitur est, in quo Christus In quo Jesus Jesus extitit admirabilis; hoc Christus totus est, quod manifestè ostendit divinitatem ipsius habenti oculos ad intuendum illam: hoc est, quòd, cum dives non fuerit, nec potens exterius, quin ullas ostenderit intellectus sui divitias, infinità tamen ratione magnus fuerit, sed magnitudine, quæ cum non sit humana, esse non potuit nisi divina, quæque triumphare novit in medio contemptuum, paupertatis afflictionum, ignominiiis crucis suæ, & maximis quibusque opprobriis, quibus hominum miserrimi poterunt esse immergi. Quòd suæ gloriæ divinitatis in his omnibus resplendere super hæc omnia fecerit triumphare; quis evidenter non aspiciat, quòd, si magnus non fuisset magnitudine divinà, alias omnes superante magnitudines, hæc omnia fuissent ipsi impossibilia?

Quare omnes
homines par-
vi faciant ex-
cellentias JE-
su Christi.

Magnitudo admirabilis reve-
rã, eòquòd per hanc extra se-
metipsum Deus sit magnus; sed
cognita & explorata non est, nec
iis, qui æstimant magnitudines
& excellentias carnales, nec iis,
qui non æstimant, nisi magnitu-
dines & excellentias spirituales,
cùm hi sat luminis non habeant
ad conspiciendam magnitudinis
hujus pulchritudinem & verita-
tem. Omnis multitudo homi-
num sectatur, venatur, aucupa-
tur excellentias corporales, eò-
quòd palpabiles hæ sint & visibi-
les, sibi que promittant, inventu-
ros se in illis felicitatem suam,
citã id, quòd ullas pendant aut
æstimant alias: sed hæ omnium
sunt infimæ, & homine prorsus
indignæ, cùm ipsum deducant
ad agendum vitam, quæ magis
accedat ad vitam bestiarum,
quàm illam hominum, ferme
omnes illi, qui pollere volunt
animo parvi faciunt excellentias
has materiales & caducas, sed in-
hiant excellentiis spiritualibus,
eòquòd hæ magis dignæ sint ho-
mine, nec credunt esse alias, quæ
suam satiare & explere possint
animam. Sed & hæ nimium ad-
huc abjectæ sunt & viles pro
Christiano, cùm idoneæ non sint,
nisi ut faciant ipsum magis acce-
dere ad vitam Philosophorum
gentilium, quàm Seraphinorum
in cælo.

Sunt rari nantes, etiam inter
Christianos, qui cognoscant ex-
cellentias divinas, quique eo te-
neant ipsas loco, quem meren-
tur. Nam si excellentiæ spiritua-
les infinitã ratione excedant &
superent carnales, excellentiæ di-
vinæ magis adhuc transcendunt
& antecellunt spirituales. Sed
quàm pauci sunt, qui probè hanc
cognoscant veritatem, eòquòd
omnia lumina naturalia, quæ fer-
mè in omnibus sequimur, nihil
hic capiant, nihil comprehen-
dant! siquidem dum dicitur,
quòd excellentiæ hæ divinæ con-
sistant in divitiis invisibilibus &
supernaturalibus, in gratiis in vir-
tutibus, in perfectionibus in ani-
ma absconditis, quarum nihil vi-
demus, nisi quòd ille, qui abscon-
ditum huic invenit thesaurum,
perfundatur voluptate, si vivere
sibi liceat in contemptu, in pau-
pertate, in afflictionibus, in per-
secutionibus, & tandem in cæte-
ris omnibus miseriis humanis:
quæ tanta oculorum sit acies, quæ
aliquam in his omnibus intuea-
tur excellentiam? Omnes offen-
duntur sensus unico propositio-
nis hujus intuitu; tota se oppo-
nit natura, sermo si fiat de ipsius
receptione; ipsa irritatur ratio,
& asserit, id sanam oppugnare
mentem; denique vox publica
& multitudinis exemplum est
quasi torrens, rapiens post se om-
nia, & totum persuadens opposi-
tum.

Cur tam pau-
ci Christiani
cognoscant
& æstimant
veras excel-
lentiã Christi
Jesu.

Ver-
lent
JESU
nor-
nisi
cæl-

Qu-
sta
lent
qu-
ma

rum. Quis firmus adversum tantas consistat oppositiones, ut credat, excellentias ibi esse, ubi omnia vociferantur, non esse nisi vilitates & abjectiones?

Verum est, excellentias has videri non posse, nisi per lumina cœli; illa terræ, cum omni, quam facere poterunt, contentione, non pertingent illuc. Sed quando placuerit Deo illarum pulchritudinem manifestare animæ, ô Deus, quàm ingens admirationis argumentum illa sit sibi ipsi, & omnibus aliis, eòquod hic intuitus, quo obruitur & abripitur, operetur in illa effectus, qui totidem videantur prodigia! Illa nonnisi vilitates contemptibiles in omnibus iis, quæ mundus æstimat, intuetur; econtrà autem pulchritudines, quibus mirificè demulceatur, aspicit in omni eo, quod mundus contemnit.

Omnes aucupantur excellentiam, in qua videre se putant pulchritudinem aut prærogativam; cujus possessione reddantur felices. Carnales aucupantur divitias, honores, voluptates, dignitatum munera, præcipua officia; & his solis invenire se credunt felicitatem suam: Et omnes quasi ipsorum assentiuntur opinioni. Anima illustrata lumine cœli, cujus virtute intuetur pulchritudinem excellentiarum divinarum, non aucupatur,

nisi paupertatem, contemptum, afflictionem, solitudinem, & vitam absconditam à mundo se prorsus abstrahentem, & recensentem quasi inter mortuos, cum firmissimè sibi persuadeat, se suam in his reperturam felicitatem; & omnes quasi contemnunt ipsam, ac infeliciam recensent in album: sed ipsa novit optimè, decipi ipsos; se autem decipi non posse. Et ecce quare?

Imprimis diriguntur carnales Plures pulchrorum lumine sensuum, quos chræ differe-
rentiæ inter
illos, qui in-
hiant excel-
lentiis carna-
libus, & eos,
qui inhiant
divinis.
sibi communes habent cum bestis: dici ergò potest ipsos dirigi & deduci velut bestias, quamdiu sectantur ea, quæ blandiuntur sensibus: nihil abjectius, nihil rudius, sensibus fraudulentius est nihil. Hæc econtrà luminibus dirigitur cœli, quæ sunt infallibilia; dici ergò potest, ipsius directionem esse supernaturalem & omninò divinam, quamdiu sectatur excellentias sensibus & rationi humanæ incognitas, hæcque ipsi ab alio, quàm a Deo demonstrari non posse. Nihil ergò est hoc certius.

Secundò, carnales nonnisi inhiant excellentiis perituris & caducis, quas possidere longo non possunt tempore. Hæc excellentiis inhiant divinis, quas possidere potest in æternum. Carnales aucupantur excellentias, quæ carò admodum veneunt pretiò; ut ac-

Veræ excellentiæ Christi Jesu videri non possunt nisi per lumen cœli.

Quilibet sectatur excellentiam, quàm æstimat,

ut acquirantur, oportet magnas absorbere molestias; & sapius se mutuis conficiunt vulneribus homines, quis habeat illas; sed nec habent illas, quando volunt. Hæc invenit ubique divinas, quas amat excellentias, quarum possessione fruitur in pace, nec est, qui illam perturbet.

Si carnales sensibili aliqua demulcentur voluptate in possessione corporalium suarum excellentiarum, non potest hæc esse, nisi valde levis, eoque dependeat a sensibus non nisi valde limitatam virtutem habentibus. Hæc quidem nullâ sensibili perfunditur delectatione in divinis, quas amat excellentiis; sed perfunditur voluptate aliâ longè sublimiori, puriori, suaviori, tranquilliori, & abundantiori absque comparatione, eoque consoletur & repleat animum, non tam arctis circumscriptum limitibus, sicut sunt sensus.

Anima cognoscens excellentias divinas, magis delectatur illis, quam mundani carnalibus.

Hinc est, quod carnales plurimum æstiment & ament excellentias suas materiales; hæc incomparabiliter magis æstimat & amat excellentias suas divinas, illasque tanto prosequitur affectu, ut deserere illas non vellet pro cunctis totius mundi imperiis. O Deus, quam insigne miraculum! quam dignum cælorum oculis spectaculum, eoque his careat terra ad illud conspiciendum! O quam jucundum

est videre animam, quæ clarè divinarum excellentiarum intuetur pulchritudinem, quam mundus intueri non potest: quantum transcendit hæc id omne, quod æstimat mundus! Et quando ipsa benè in hoc animi fundata est sensu, nonne omnia ipsius attentata quasi totidem sunt portenta?

Mundi optimates, vestras a Pulcher affectus anime cognoscens veras excellentias Jesu Christi. mate divitias, quanto placuerit vobis cum ardore; ego meam amo paupertatem incomparabiliter majori cum æstimatione; majori ex illa demulceor voluptate, eoque intuear in illa excellentias divinas & æternas, quas vestræ non complectuntur divitiæ. Ambitiosi mundi affectu vestros amate honores, vestras dignitates, vestra munera, quanta volueritis cum affectus vehementia: Ego meam amo abjectionem, meam humiliatorem, meum contemptum, in quibus cor meum plus solidi invenit solatii, plus quietis & pacis, quia aspicio in illis excellentias divinas & coronas æternas, quas nesciunt vestri honores. Voluptuosi mundi amatores, immergite vos deliciis vestris sensualibus, velut magno felicitatum vestrarum Oceano; ego amo afflictiones vitæ meæ mortificatæ, laboriosæ, pœnosæ, non obstante sensuum meorum repugnantia; & ego majori deputo felicitati,

rati, unico pati die, quàm omnibus vestris innatare deliciis, toto curriculo vitæ meæ, eòquòd in meis afflictionibus excellentias conspiciam divinas, quas vestra ignorant deliciæ.

Quanti mundus astimet eos, qui ipsum contemnunt.

Mundus obstupescit, totusque hæret attonitus, dum bonam animam hæc ratione audit loquentem; credens, has non esse nisi puras imaginationes, ipsamque labiis duntaxat extremis hæc facere verba; sed si percipit ipsam effari veritatem, & ipso opere tam eximios cordis intimo insculptos circumferre animi sensus, ambiguitatem immutat in admirationem, & fatetur transcendere hoc omnes excellentias terra, nihilque tam magnum esse in mundo; & in arcano cordis sui cunctis verticibus coronatis hanc præfert & reveretur animam, malens ipsius statu frui, quàm elevari super folia.

Solus defectus fidei nostræ nos impedit, ne verè magnifimur.

Eheu! cum amemus naturaliter excellentiam, ecurr non ardentissimè venamur veras hæc excellentias divinas, quas Sapientia infinita Dei ostendit & manifestavit nobis in terris. Totius rei cardo consistit in hoc unico, ut credamus firmissimè, verum esse, imò esse verissimum, contineri in his omnibus excellentias divinas, & excellentias æternas, quæ infinita ratione transcendant omnes excellentias terræ. Et quid valeat id persuadere

nobis, si non sufficit, quòd Deus ipse suo firmaverit verbo, id verum esse? si non sufficit, quòd Filius unicus, qui est Sapientia infinita Patris sui, nobis id demonstraverit in propria persona sua, cum omnes alias tum corporales, tum spirituales repudiaverit excellentias, ut has conservaret solas, velut solummodò dignas Majestate DEI? Si non sufficit, quòd omnes Sancti gubernati à Spiritu Dei; illas quæsièrint ardentissimè, seque maximo cum gaudio immerferint illis, contemnendò omnes alias? Et videmus obtinuisse ipsos per hæc gloriam æternam coram Deo & coram hominibus. Si hæc omnia nos non convincant, quid unquam convincere poterit?

Imaginare tibi, quàm profunda pax, quanta dulcedo, quis Paradisus terrestris foret, si tota Ecclesia, si omnes Christiani, sicut deberent, firmissimè crederent sublimes hæc veritates, & juxta ipsarum agerent præscripta. Nemo esset, qui disceptaret, quis habeat facultates & opes, quis honores, quis dignitatum munera; sed tota foret disceptatio, quis non haberet illa? Nemo inhiaret voluptatibus & deliciis vitæ, quæ tanti constant, tantasque conciliant strages, sed fugerentur velut pestes; esset nemo, cui starent vel minimo. Contemptus, persecutiones, afflictio-

Admirabilis conditio animæ, quæ noscitur & amare veras excellentias Christi Jesu.

nes & cruces vitæ humanæ, quæ supplicio nobis sunt, tantasque ex ore nostro extorquent querimonias, nostras constituerent delicias, & idipsum, quod reddit nos miseros, nos redderet beatos. Et totum hoc denique consistit in puncto unico, ut credamus firmissimè, in his omnibus confi-

stere veras excellentias divinas, quæ infinità ratione transcendunt omnes excellentias terræ, quæ que fons & origo sunt maximæ cuiusvis felicitatis, ad quam aspirare possimus. O JESU lux mundi! aperi oculos nostros, nosque clarè fac intueri hanc veritatem.

ARGUMENTUM.

Unde veniat, quòd plerique Christiani ambulent viâ tam oppositâ viæ & vitæ JESU CHRISTI.

ARTICULUS VI.

Mirandum, quòd Christiani tam parum sint Christiani.

QUANTAS illecebras habet veritas, quibus omnes animas ad sui allicit amorem, si vel paulisper aspicere illis liceat ipsius pulchritudinem! Illustris illa domina, quæ hucusque actum servaverat silentium, continere se non poterat, quin ostenderet se commotam esse, tam æstimatione ejus, quod audièrat, tum magnâ admiratione illius, quod videantur Christiani ignorare fundamentale hoc punctum totius moralis doctrinæ Christianæ. Unde venit, dicebat ipsa, quòd Christiani sint tam parum Christiani; quòd, cum probè sciant, JESUM CHRISTUM, quem velut exemplar suum se profitentur imitari, contempsisse omnes excellentias, quas tu nuncupas carnales, omnesque illas, quas appellas spirituales, & nonnisi solas

elegisse divinas, quæ sub contemptibili specie latent absconditæ; ipsi econtra nonnisi has solas contemnant & maximi pendant cæteras omnes? Nonnè videtur, ipsos Christianos non esse, nisi solo nomine, anti-Christianos autem opere & professione? cùm tamen optime nobis constet, in magno judicii die, omnes recepturos juxta sua opera, & non juxta sua nomina. Unde est, quòd tam multi gloriantur specioso hoc nomine, tamque pauci ejusdem verè assumant spiritum & affectus.

Respondebatur ipso: *Causa* Tres fontes nostrarum cognitionum, sensus, ratio, fides, hujus est manifestissima, si vel leviter duntaxat consideretur. Inde est, quòd anima nostra omnes suas cognitiones non hauriat nisi è tribus principiis; vel sensibus, vel ratione, vel fide: his ducto-